

"ניבה", הועד המקומי ו"קופת מלווה וחסכון" בשנות ה-30 גדעון חרובי

"ניבה":

היא מוסד לאספקה, אשראי ושיווק התוצרת של החברים. התוצרת מועברת ל"תנובה" והיא מכסה את האשראי הניתן לחבר: אספקה, מים, ירק, מרעה, עזרה וטרינרית, דגירת עופות, רכישת כלים למשק (חומרי בנין) ותשלומי החזרי הלוואות.

המוסדות ש"ניבה" מנהלת: צרכניה כולל טקסטיל ודלק, זרעים וזבלים כימיים, מחלבה, יצרניה, מחסן אספקה, מדגרה, פריה (משנת 1937), מאפיה, מחלקת אשראי, מחסן חומרי בנין (משנת 1936), עד אז בזיכיון של מר צימרמן).

מועצת הכפר הנבחרת (בת 13 חברים) בוחרת את ועד הכפר ואת הנהלת "ניבה".

הועד המקומי:

אחראי על העניינים המוניציפליים וגם על מוסדות משקיים כגון: מכון המים, האדמה הכבדה, הנגריה, פיקוח על המטע, הפריה (עד 1937). הועד הוא בא כח הכפר ואחראי לחובות החברים כלפי המוסדות.

"קופת מלווה וחסכון"

הוקמה בעזרת בנק הפועלים. נוהלה על ידי דב דריז. השגת הלוואות למשקי עזר ולבניין בתים (מבנק הפועלים ואחרים). ע"י הקופה פועלת "קרן לויתן" (ע"ש משה לויתן ז"ל). הון הקרן – כספו של לויתן שנחסך בבנק בסך – 400 לא"י. הקרן נותנת הלוואות מיוחדות לחברים במקרי אסון, מחלה, עזרה לקרובים ומשק בתשלומים נמוכים ובריבית נמוכה של 2%.

"ניר שיתופי" – הלוואה לכל חבר לנטיעת 3 דונם פרדס של תפוזי שמוטי. בשנת תרצ"ה הפרדס ניטע באביב שנת 1935.¹

בשנת תרצ"ה (1935) חידשה קרן היסוד את פעילותה וניתנו הלוואות לבניית דירה, לול ורפת, רכישת פרה ו-100 עופות לכל מתיישב וצינור מים מרכזי במגרש. ההלוואה הראשונה הייתה בסכום 200-300 לא"י לחבר.

ההלוואה השנייה הגיעה ל-100 לא"י לחבר. אחר-כך הלוואה לעיבוד פרדסים בסך 35 לא"י לחבר.

סכום ההלוואות הממוצע שניתן ע"י החברה להתיישבות הגיע ל-360 לא"י לחבר "וחברים רבים קבלו הרבה פחות מזה".

החומר לוקט מתוך חוברת "תלמים" – חוברת העשור לכפר-ויתקין.

¹ מתוך "מואדי חווארת לעמק חפר", ח. בן צבי